

قانون برنامه و بودجه کشور

فصل اول - تعاریف

ماده ۱ - تعریف اصطلاحات مندرج در این قانون به قرار زیر است:

بند ۱ - سازمان - منظور از سازمان برنامه و بودجه است.

بند ۲ - برنامه درازمدت - منظور برنامه ایست که ضمن آن توسعه اقتصادی و اجتماعی برای یک دوره دهساله یا طولانی تر بعنوان راهنمای برنامه ریزی های پنجساله پیش بینی می شود.

بند ۳ - برنامه عمرانی پنجساله - منظور برنامه جامعی است که برای مدت پنج سال تنظیم و به تصویب مجلسین می رسد و ضمن آن هدفها و سیاستهای توسعه اقتصادی و اجتماعی طی همان مدت مشخص می شود. در این برنامه کلیه منابع مالی دولت و همچنین منابعی که از طرف شرکتهای دولتی و بخش خصوصی صرف عملیات عمرانی می گردد از یک طرف و اعتبارات جاری و عمرانی دولت و هزینه های عمرانی شرکتهای دولتی و بخش خصوصی از طرف دیگر جهت وصول به هدفهای مذکور پیش بینی می گردد.

بند ۴ - برنامه سالانه - منظور برنامه عملیات اجرایی دولت است که سالانه تنظیم و همراه بودجه کل کشور تقدیم مجلس شورای ملی می گردد و ضمن آن در قالب هدفها و سیاستهای مندرج در برنامه عمرانی پنجساله هدفهای مشخص و عملیات اجرایی سالانه هر دستگاه اجرایی با اعتبار مربوط تعیین می شود.

بند ۵ - بودجه عمومی دولت - منظور بودجه ای است که در آن برای اجرای برنامه سالانه منابع مالی لازم پیش بینی و اعتبارات جاری و عمرانی دستگاههای اجرایی تعیین می شود.

بند ۶ - اعتبارات جاری - منظور اعتباراتی است که در برنامه عمرانی پنجساله بصورت کلی و در بودجه عمومی دولت به تفکیک جهت تأمین هزینه های جاری دولت و همچنین هزینه نگهداشت سطح فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی دولت پیش بینی می شود.

بند ۷ - اعتبارات عمرانی - منظور اعتباراتی است که در برنامه عمرانی پنجساله بصورت کلی و در بودجه عمومی دولت به تفکیک جهت اجرای طرحهای عمرانی (اعتبارات عمرانی ثابت) و همچنین توسعه هزینه های جاری مربوط به برنامه های اقتصادی و اجتماعی دولت (اعتبارات عمرانی غیرثابت) پیش بینی می شود.

بند ۸ - عملیات اجرایی - منظور فعالیتهای جاری و طرحهای عمرانی دستگاههای اجرایی است که در برنامه سالانه مشخص می گردد.

بند ۹ - فعالیت جاری منظور یک سلسله عملیات و خدمات مشخصی است که برای تحقق بخشیدن به هدفهای برنامه سالانه ملی یک سال اجرا می شود و هزینه آن از محل اعتبارات جاری تأمین می گردد.

بند ۱۰ - طرح عمرانی - منظور مجموعه عملیات و خدمات مشخصی است که براساس مطالعات توجیهی فنی و اقتصادی یا اجتماعی که توسط دستگاه اجرایی انجام می شود طی مدت معین و با اعتبار معین برای تحقق بخشیدن به هدفهای برنامه عمرانی پنجساله به صورت سرمایه گذاری ثابت شامل هزینه های غیر ثابت وابسته در دوره مطالعه و اجرا و یا مطالعات اجرا می گردد و تمام یا قسمتی از هزینه های اجرای آن از محل اعتبارات عمرانی تأمین می شود و به سه نوع انتفاعی و غیر انتفاعی و مطالعاتی تقسیم می گردد:

الف - طرح عمرانی انتفاعی: منظور طرحی است که در مدت معقولی پس از شروع به بهره برداری علاوه بر تأمین هزینه های جاری و استهلاک سرمایه سود متناسبی به تبعیت از سیاست دولت را نیز عاید نماید.

ب - طرح عمرانی غیر انتفاعی: منظور طرحی است که برای انجام برنامه های رفاه اجتماعی و عملیات زیربنایی و یا احداث ساختمان و تأسیسات جهت تسهیل کلیه وظایف دولت اجرا می گردد و هدف اصلی آن حصول درآمد نمی باشد.

پ - طرح مطالعاتی: منظور طرحی است که براساس قرارداد بین سازمان و سایر دستگاه های اجرائی با مؤسسات علمی و یا مطالعاتی متخصص برای بررسی خاصی اجراء می گردد.

بند ۱۱ - دستگاه اجرائی - منظور وزارتخانه، نیروها و سازمانهای تابعه ارتش شاهنشاهی، استانداری یا فرمانداری کل، شهرداری و مؤسسه وابسته به شهرداری، مؤسسه دولتی، مؤسسه وابسته به دولت، شرکت دولتی، مؤسسه عمومی عام المنفعه و مؤسسه اعتباری تخصصی است که عهده دار اجرای قسمتی از برنامه سالانه بشود.

بند ۱۲ - دستگاه مسئول بهره برداری - منظور دستگاهی است که پس از اجرا و تکمیل طرح عمرانی طبق قوانین و مقررات مربوط موظف به بهره برداری و نگهداری از آن می گردد. این دستگاه ممکن است همان دستگاه اجرا کننده طرح و یا دستگاه دیگری باشد.

بند ۱۳ - اصلاحاتی که در این قانون تعریف نشده است طبق تعاریف مندرج در قانون محاسبات عمومی خواهد بود.

فصل دوم - شورای اقتصاد

ماده ۲ - به منظور هدایت و هم آهنگ کردن امور اقتصادی کشور شورایی مرکب از وزیران بشرح زیر و رئیس کل بانک مرکزی ایران به ریاست نخست وزیر بنام شورای اقتصاد تشکیل می شود:

وزیر دارایی.

وزیر اقتصاد.

وزیر کار و امور اجتماعی.

وزیر کشاورزی و منابع طبیعی.

وزیر تعاون و امور روستاها.

وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه.

یکی از وزیران مشاور به انتخاب نخست وزیر.

در جلسات شوری بر حسب ضرورت سایر وزیران نیز شرکت خواهند کرد.

ماده ۳ - شورای اقتصاد وظایف زیر را عهده دار خواهد بود:

۱ - تعیین هدفهای کلی برنامه های عمرانی کشور.

۲ - بررسی خط مشی ها و سیاستهای اقتصادی و اجتماعی جهت طرح در هیئت وزیران.

۳ - اظهار نظر نسبت به برنامه های عمرانی جهت طرح در هیئت وزیران.

۴ - تعیین خط مشی تنظیم بودجه کل کشور.

۵ - بررسی بودجه کل کشور برای طرح در هیئت وزیران.

۶ - اتخاذ تصمیم درباره مسائلی که مسئولان دستگاههای اجرائی در زمینه اجرای طرحها و فعالیتهای آنها با آن مواجه و در شوری مطرح می نمایند.

۷ - تصویب اصول و سیاستها و ضوابط مربوط به اعطای وام از محل اعتبارات عمرانی به مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و سایر مؤسسات در بخش عمومی و شهرداریها به پیشنهاد وزارت دارایی و سازمان.

۸ - تصویب اصول و سیاستها و ضوابط مربوط به اعطای وام و یا مشارکت دولت در سرمایه گذاری مؤسسات خصوصی از طریق بانکها و مؤسسات اعتباری تخصصی به پیشنهاد وزارت دارایی و سازمان.

۹ - تصویب اصول و سیاستها و ضوابط مربوط به اخذ وام و اعتبارات خارجی که توسط کمیته ای مرکب از نمایندگان وزارت دارایی، وزارت اقتصاد و سازمان و بانک مرکزی ایران تنظیم و پیشنهاد خواهد شد.

۱۰ - بررسی و اظهار نظر نسبت به آئین نامه ها و مقررات مربوط به اجرای این قانون و قوانین برنامه های عمرانی پنجساله که توسط سازمان تهیه می شود جهت طرح و تصویب در هیئت وزیران.

۱۱ - وظایفی که در سایر قوانین به هیئت عالی برنامه محول گردیده است از تاریخ اجرای این قانون بعهده شورای اقتصاد خواهد بود.

تبصره - وظیفه دبیرخانه شورای اقتصاد در سازمان عهده دار خواهد بود.

فصل سوم - سازمان برنامه و بودجه

ماده ۴ - سازمان برنامه و بودجه مؤسسه دولتی است که زیر نظر نخست وزیر اداره می شود و رئیس آن سمت وزیر مشاور را دارا خواهد بود.

ماده ۵ - وظایف و اختیارات سازمان در زمینه برنامه ریزی، تنظیم بودجه و نظارت بقرار زیر است:

۱ - انجام مطالعات و بررسیهای اقتصادی و اجتماعی به منظور برنامه ریزی و تنظیم بودجه و تهیه گزارشهای اقتصادی و اجتماعی.

۲ - تهیه برنامه درازمدت یا تبادل نظر با دستگاههای اجرایی و تسلیم آن به شورای اقتصاد.

۳ - تهیه برنامه عمرانی پنجساله طبق فصل چهارم این قانون.

۴ - پیشنهاد خط مشی ها و سیاستهای مربوط به بودجه کل کشور به شورای اقتصاد.

۵ - تهیه و تنظیم بودجه کل کشور.

۶ - نظارت مستمر بر اجرای برنامه ها و پیشرفت سالانه آنها طبق مفاد فصل نهم این قانون.

۷ - هم آهنگ نمودن روشها و برنامه های آماری کشور.

۸ - ارزشیابی کارآئی و عملکرد در دستگاههای اجرایی کشوری و گزارش آن به نخست وزیر.

۹ - بررسی گزارشها و مسائلی که باید در شورای اقتصاد مطرح شود.

ماده ۶ - معاونان سازمان به پیشنهاد رئیس سازمان و موافقت نخست وزیر بموجب فرمان همایونی منصوب می شوند و مشمول مقررات مربوط به معاونان وزارتخانه ها می باشند.

فصل چهارم - تهیه برنامه های عمرانی پنجساله

ماده ۷ - سازمان باید قبل از پایان هر دوره برنامه عمرانی پنجساله برنامه دوره بعد را براساس

پیشنادهای دستگاههای اجرائی و مطالعات خود و تلفیق آنها با در نظر گرفتن اولویتها تهیه و به شورای اقتصاد تسلیم نماید تا پس از بررسی و تأیید برای طرح در هیئت وزیران ارسال دارد.

ماده ۸ - دولت باید حداقل شش ماه قبل از پایان هر دوره برنامه لایحه برنامه دوره بعد را جهت تصویب به مجلس تقدیم نماید.

ماده ۹ - برنامه های کلی عملیات اجرائی بخشهای مختلف شامل نوع و حجم عملیات و اعتبارات مربوط در قالب برنامه عمرانی فوق به تصویب کمیسیونهای برنامه مجلسین خواهد رسید.

ماده ۱۰ - به منظور تبادل نظر در تهیه برنامه های عمرانی و ایجاد هماهنگی در عملیات دستگاههای

اجرائی و همچنین ایجاد هماهنگی بین مؤسسات عمومی و بخش خصوصی و تطبیق برنامه ها با احتیاجات مناطق مختلف کشور سازمان کمیته هایی بنام کمیته های مشترک برنامه ریزی با دستگاههای اجرائی تشکیل خواهد داد.

فصل پنجم - بودجه کل کشور

ماده ۱۱ - بودجه کل کشور طبق مقررات قانون محاسبات عمومی و با رعایت این قانون تهیه می شود.

ماده ۱۲ - اعتبارات طرحهای عمرانی در قالب برنامه های اجرائی همراه با اعتبارات جاری دستگاههای اجرائی در بودجه کل کشور منظور و برای تصویب به مجلس شورای ملی تقدیم می گردد.

ماده ۱۳ - کلیه دستگاههای اجرائی مکلفند برنامه سالانه و بودجه سال بعد خود را همراه با اعتبارات جاری و عمرانی مورد نیاز طبق دستورالعمل تهیه بودجه به سازمان ارسال دارند.

ماده ۱۴ - بودجه و برنامه سالانه شامل فعالیتهای جاری و طرحهای عمرانی پیشنهادی دستگاههای وابسته به هریک از وزارتخانه ها باید قبل از ارسال به سازمان بر حسب مورد به تأیید وزیر مربوط یا مجمع عمومی و یا بالاترین مسئول دستگاه رسیده باشد.

ماده ۱۵ - اعتبارات طرحهای عمرانی مربوط به هر استان و فرمانداری کل که جنبه ناحیه ای دارد سالانه در بودجه کل کشور تحت عنوان خاص منظور و در اختیار هر یک از استانداران یا فرمانداران کل گذاشته خواهد شد تا طبق برنامه سالانه به مصرف برسند.

تبصره ۱ - برنامه های عمرانی موضوع این ماده را سازمان و دستگاههای اجرائی ذیربط با توجه به ماده ۷ این قانون و نظرات نمایندگان مجلسین در مناطق مربوط و نمایندگان انجمنهای استان و شهرستان و استانداران و فرمانداران کل و فرمانداران تهیه می نماید.

تبصره ۲ - سازمان موظف است آئین نامه مربوط به تهیه و تنظیم و اجرای طرحهای عمرانی موضوع این ماده را شامل نحوه مشارکت انجمنهای استان و شهرستان و تفویض اختیار از طرف وزارتخانه ها به استانداران و فرمانداران کل و همکاری با آنها و نظارت بر اجرای آنها تهیه و جهت تصویب به هیئت وزیران تسلیم نماید.

ماده ۱۶ - دولت بتدریج مقدمات استانی کردن آن قسمت از اعتبارات جاتی را که قابل تفکیک به استانها و فرمانداریهای کل می باشد فراهم خواهد نمود بنحوی که تا پایان برنامه پنجم اعتبارات مزبور به تفکیک هر استان و فرمانداری کل در بودجه کل کشور منعکس شود.

ماده ۱۷ - بمنظور تلفیق و هماهنگ نمودن سرمایه گذاری دربخش دولتی شرکتهای دولتی که از محل منابع داخلی خود اقدام به سرمایه گذاری جهت احداث ساختمان یا ایجاد تأسیسات و تجهیزات جدید و یا توسعه می نمایند و کل مبلغ سرمایه گذاری سالانه آنها از محل منابع مالی داخلی خود مجموعاً از پنجاه میلیون ریال تجاوز می کند مکلفند هر سال در موقع تنظیم بودجه کل کشور برنامه سرمایه گذاری سال بعد خود را جهت تلفیق و هماهنگ نمودن با سایر عملیات عمرانی دولت به سازمان ارسال نمایند.

برنامه پیشنهادی شرکت را سازمان بررسی و نظر خود را جهت تأیید در شورای اقتصاد مطرح خواهد

نمود.

وزراء و سایر مقامات که از طرف دولت به سمت نماینده صاحبان سهام یا بعنوان دیگر در مجامع عمومی و یا شوراهای شرکتها عضویت دارند موظفند نظر شورای اقتصاد را در تصویب بودجه دستگاه رعایت نمایند.

ماده ۱۸ - سازمان پس از انجام رسیدگی های لازم و تلفیق و هماهنگ نمودن پیشنهادهای دستگاههای اجرائی در مورد فعالیتهای جاری و طرحهای عمرانی لایحه بودجه کل کشور را با رعایت ماده ۲۶ قانون محاسبات عمومی تنظیم خواهد نمود.

ماده ۱۹ - بودجه مصوب از طرف نخست وزیر به کلیه دستگاه های اجرائی جهت اجرا ابلاغ خواهد شد.

در اجرای بودجه دستگاه اجرائی مکلف است براساس شرح فعالیتها و طرحها که بین دستگاه و سازمان مورد توافق واقع شده است در حدود اعتبارات مصوب عمل نماید.

ماده ۲۰ - در مورد طرحهای عمرانی که مدت اجرای آنها از یک سال مالی تجاوز می کند اعتبار مورد نیاز تا پایان کار به تفکیک سالانه در بودجه اولین سالی که طرح مزبور در آن منظور می گردد تعیین و همراه با بودجه کل کشور به تصویب می رسد و دستگاه اجرائی مجاز به تأمین اعتبار و تعهد درباره کلیه مبلغ طرح با رعایت اعتبارات سالانه تفکیک شده می باشد.

تبصره ۱ - روش فوق در مورد طرحهای عمرانی که مدت اجرای آنها از دوره برنامه عمرانی پنجساله تجاوز نماید نیز قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ۲ - هرگاه در مورد برخی از طرحها تعیین مبلغ اعتبار مورد نیاز برای تکمیل طرح در سالهای بعد در موقع تهیه پیشنهادهای بودجه سال از طرف دستگاه اجرائی مقدور نباشد تغییر طرح و برنامه اجرائی به تصویب کمیسیونهای برنامه مجلسین می رسد و تأمین اعتبار و اصلاح و تغییر بودجه موکول به تصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی است و قبول هرگونه تعهد مالی از طرف دستگاههای اجرائی برای سالهای بعد موکول به تحصیل این مجوز خواهد بود.

فصل ششم - اجرای طرحهای عمرانی

ماده ۲۱ - مسئولیت تهیه و اجرای طرحهای عمرانی با دستگاههای اجرائی است و اجرای طرحهای عمرانی از نظر مقررات استخدامی و مالی و معاملاتی تابع مفاد این قانون و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت خواهد بود.

در مورد طرحهای انتفاعی در صورتی که دستگاه اجرائی دارای مقررات مالی و استخدامی خاص خود اشد همچنین در مورد طرحهای عمرانی مربوط به مؤسسات عام المنفعه هیئت وزیران می تواند اجازه

دهد که اجرای طرحها طبق مقررات خاص دستگاه صورت می گیرد.

تبصره - هر گاه در مورد تشخیص اتفافی ودن طرح اختلاف نظر بین سازمان و دستگاه اجرائی بروز نماید اتخاذ تصمیم نهایی با شورای اقتصاد خواهد بود.

ماده ۲۲ - تشخیص صلاحیت و طبقه بندی مهندسين مشاور و پیمانکاران توسط سازمان براساس آئين نامه مصوب هیئت وزیران صورت خواهد گرفت.

ارجاع کار به مهندسين مشاور و پیمانکاران و روش تعیین برنده مناقصه براساس آئين نامه مصوب هیئت وزیران توسط دستگاه اجرائی انجام می گردد.

تبصره - ارجاع کار از طرف دستگاه اجرائی به مؤسسات علمی و یا تخصصی جهت اجرای طرحهای مطالعاتی همچنین انعقاد قرارداد مربوط به تأیید سازمان خواهد بود.

ماده ۲۳ - سازمان برای تعیین معیارها و استانداردها همچنین اصول کلی و شرایط عمومی قراردادهای مربوط به طرحهای عمرانی آئين نامه ای تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران براساس آن دستورالعمل لازم به دستگاههای اجرائی ابلاغ می نماید و دستگاههای اجرائی موظف به رعایت آن می باشند.

فصل هفتم - منابع مالی

ماده ۲۴ - منابع مالی دولت جهت اجرای عملیات هر برنامه عمرانی و برنامه های سالانه از محل درآمد نفت و مشتقات آن، مالیات های مستقیم و غیرمستقیم و سایر درآمدهای دولت و نیز وامها و اعتبارات داخلی و خارجی می باشد و وجوه مربوط در خزانه متمرکز خواهد شد. میزان و نحوه تأمین اعتبار هر برنامه عمرانی از منابع مالی مذکور ضمن قانون همان برنامه تعیین و به تصویب خواهد رسید.

ماده ۲۵ - میزان وامها و اعتبارات خارجی بصورت نقد یا از طریق انتشار اوراق قرضه و خرید کالا و خدمات از خارج یا تضمین وامها و اعتبارات مذکور که جهت تأمین تمام یا قسمتی از هزینه طرحهای عمرانی تحصیل می شود طبق قانون هر دوره برنامه عمرانی تعیین و مشخص می گردد و میزان وامها و اعتبارات که تحت عناوین فوق طی هر دوره برنامه عمرانی جهت تحصیل و یا تضمین آن موافقت نامه یا قرارداد منعقد می شود نباید از کل مبلغ تعیین شده در قانون برنامه عمرانی همان دوره تجاوز نماید.

امور مربوط به وامها و اعتبارات خارجی در وزارت دارایی متمرکز می گردد و وزارت دارایی به نمایندگی از طرف دولت مجاز است با رعایت بند ۹ ماده ۳ این قانون در حد میزان تعیین شده فوق نسبت به تحصیل وامها و اعتبارات اقدام نموده و قراردادها و موافقت نامه های مربوط را امضاء نماید.

وزارت دارایی مکلف است ظرف یک ماه پس از انعقاد هر قرارداد گزارش آنرا به مجلسین تقدیم نماید.

تبصره ۱ - قراردادهایی که برای تحصیل وام از دولتهای خارجی با آنها منعقد می گردد پس از

تصویب کمیسیونهای دارایی مجلسین قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ۲ - انجام مذاکرات مربوط به تحصیل وام و یا اعتبار مشترکاً توسط دستگاه اجرایی مربوط و وزارت دارایی صورت خواهد گرفت.

تبصره ۳ - میزان استفاده از منابع مالی خارجی در هر سال نباید از مبلغ کل پیش بینی شده در بودجه همان سال تجاوز نماید.

ماده ۲۶ - در مواردی که اجرای طرحهای عمرانی ه عهده یک شرکت دولتی یا مؤسسه بازرگانی وابسته به دولت محول شده است و اجرای طرح مذکور مستلزم تحصیل وام یا اعتبار خارجی است دولت می تواند بنا به پیشنهاد وزارت دارایی به شرکت یا مؤسسه مزبور اجازه دهد که نسبت به تحصیل وام یا اعتبار موردنظر با جلب موافقت قبلی وزارت دارایی نسبت به شرایط قرارداد اقدام نموده و قراردادهای مربوط را پس از تصویب هیئت وزیران به نام خود امضاء و مبادله نموده و به موقع اجرا بگذارد شرکت یا مؤسسه موظف است اقساط اصل و بهره و سایر هزینه های مربوط به و امها و اعتبارات مذکور را در بودجه خود منظور و در سررسیدهای مقرر پرداخت نماید.

تبصره - دولت می تواند در صورت لزوم و بنا به پیشنهاد وزارت دارایی به آن وزارت اجازه دهد وام یا اعتبار موضوع این ماده را از طرف دولت تضمین نماید. در صورتی که شرکت یا مؤسسه وام گیرنده به تعهدات مزبور عمل ننماید وزارت دارایی می تواند رأساً و یا از طریق بانک مرکزی ایران مطالبات خود را از این بابت از محل درآمدهای جاری و یا دارایی های نقدی (منجمله سپرده های بانکی) و سایر دارایی های شرکت یا مؤسسه وام گیرنده وصول نماید.

ماده ۲۷ - مؤسسات و شرکتهای دولتی و مؤسسات وابسته به دولت که برای تأمین قسمتی از هزینه طرحهای سرمایه گذاری خود که از محل اعتبارات عمرانی دولت تأمین نمی گردد احتیاج به تحصیل وام یا اعتبار خارجی داشته باشند باید موافقت کتبی وزارت دارایی را نسبت به مبلغ وام و شرایط و مفاد قرارداد مربوط به آن تحصیل نمایند.

کلیه شرکتهایی که بموجب قوانین و مقررات خاص خود شمول قوانین و مقررات دولتی در مورد آنها موکول به ذکر نام آنها می باشد و نیز هر مؤسسه یا شرکت دولتی یا وابسته به دولت که بموجب قانون خاص اختیار تحصیل وام یا اعتبار خارجی را داشته باشد نیز مشمول این ماده خواهند بود.

فصل هشتم - تعهد و پرداخت اعتبار عمرانی و جاری

ماده ۲۸ - تعهد و پرداخت اعتبار عمرانی و جاری طرحهای عمرانی باتوجه به ماده ۲۱ این قانون براساس قانون محاسبات عمومی و قانون بودجه کل کشور صورت خواهد گرفت. متخلفین از حکم این ماده همچنین اشخاصی که در اجرای طرحهای عمرانی بدون تأمین اعتبار مبادرت به صدور دستور

یا امضای سند یا قرارداد یا قولنامه و نظایر آن که دینی بر ذمه دولت ایجاد کند بنمایند مشمول مجازات مقرر در ماده ۸۵ قانون محاسبات عمومی خواهند بود.

ماده ۲۹ - از تاریخ شروع برنامه پنجم عمرانی کشور وزارت دارایی عهده دار پرداخت اعتبار مصوبه بودجه کل کشور اعم از اعتبارات جاری و عمرانی و نیز پرداخت بدهیها و وصول مطالبات ناشی از اجرای برنامه های عمرانی گذشته خواهد بود. تعیین و تشخیص بدهیها و مطالبات ناشی از اجرای برنامه های عمرانی گذشته به عهده سازمان است.

سازمان اعتبار لازم برای پرداخت بدهیهای مربوط به برنامه های گذشته را هر سال در بودجه کل کشور منظور خواهد کرد.

ماده ۳۰ - کلیه اعتبارات جاری و عمرانی که در بودجه عمومی دولت به تصویب می رسد براساس گزارشهای اجرایی بودجه و پیشرفت عملیات در دوره های معین شده توسط کمیته ای مرکب از نمایندگان وزارت دارایی و سازمان تخصیص داده می شود.

نحوه تخصیص اعتبارات فوق الذکر و دوره های آن به موجب آئین نامه ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد وزارت دارایی و سازمان به تصویب هیئت وزیران می رسد.

ماده ۳۱ - بازپرداخت اقساط اصل وام و پرداخت بهره و نیز کارمزد و سایر هزینه های بانکی و غیربانکی مربوط به وامها و اعتبارات خارجی که طبق قوانین و مقررات برنامه های عمرانی و یا سایر قوانین به منظور تأمین و پرداخت هزینه طرحهای عمرانی اخذ شده و خواهد شد بعهد وزارت دارایی می باشد و انجام این پرداختها نیاز به کسب مجوز جداگانه نخواهد داشت.

سازمان همه ساله اعتبار لازم جهت انجام این پرداختها را در بودجه کل کشور منظور خواهد کرد.

ماده ۳۲ - وجوهی که از محل اعتبارات عمرانی جهت اجرای طرحهای عمرانی انتفاعی به دستگاههای اجرائی مربوط پرداخت می شود به صورت وام خواهد بود.

دستگاهی که بدین ترتیب وام دریافت می کند مکلف است اصل و بهره متعلق را طبق قرارداد منعقد با وزارت دارایی در سررسید مقرر به خزانه بپردازد.

ماده ۳۳ - در مورد برخی از طرحهای انتفاعی که توسط شرکتهای دولتی و مؤسسات وابسته به دولت اجرا می شود شورای اقتصاد می تواند به پیشنهاد سازمان اجازه دهد حداکثر تا پنجاه درصد از اعتبار لازم برای اجرای طرح انتفاعی بصورت بلاعوض اعطاء شود.

فصل نهم - نظارت

ماده ۳۴ - سازمان موظف است در مورد اجرای فعالیتهای و طرحهای عمرانی که هزینه آن از محل

اعتبارات جاری و عمرانی دولت تأمین می شود بمنظور ارزشیابی و از نظر مطابقت عملیات و نتایج حاصله با هدفها و سیاستهای تعیین شده در قوانین برنامه عمرانی و قوانین بودجه کل کشور دستورالعملها و مشخصات طرحها و مقایسه پیشرفت کار با جدولهای زمانی فعالیتهای جاری و طرحهای عمرانی مربوط نظارت کند و برای انجام این منظور بطور مستمر از عملیات طرحهای و فعالیتهای دستگاههای اجرائی بازدید و بازرسی کند و دستگاه اجرائی را مرتباً در جریان نظارت و نتایج حاصل از آن بگذارد.

ماده ۳۵ - دستگاههای اجرائی موظفند در پیشرفت فعالیتهای جاری و طرحهای عمرانی مراقبت دائم بعمل آورده و منظمأ به ترتیبی که از طرف سازمان تعیین می شود اطلاعات لازم برای نظارت و ارزشیابی سازمان بر نتایج اجرای فعالیتهای و طرحها از هر حیث فراهم سازند.

ماده ۳۶ - وزارت دارایی در فواصل زمانی منظم صورت کاملی از مبالغی که ذیحسابان از محل اعتبارات عمرانی پرداخت می کنند طبق روشی که بین وزارت دارایی و سازمان توافق می شود تهیه و به سازمان ارسال می نماید.

ماده ۳۷ - سازمان موظف است گزارشهای مربوط به پیشرفت عملیات عمرانی و بودجه کل کشور را بشرح زیر تنظیم و به نخست وزیر تسلیم نماید:

۱ - گزارش شش ماهه حاوی پیشرفت عملیات و مشکلات اجرای طرحها و فعالیتهای با توجه به پرداخته های انجام شده و همچنین پیشنهادهای مشخص جهت رفع این مشکلات.

۲ - گزارش اقتصادی سالانه شامل تجزیه و تحلیل وضع اقتصادی کشور در سال گذشته و پیش بینی وضع سال جاری و سال بعد.

گزارش مزبور باید با همکاری وزارت دارایی - وزارت اقتصاد و بانک مرکزی ایران منتهی تا پایان شهریورماه هر سال توسط سازمان به نخست وزیر تسلیم شود.

۳ - گزارش جامع درباره عملیات انجام شده و کارهای ناتمام در هر دوره برنامه به انضمام خلاصه ای از هزینه های عمرانی پرداخت شده حداکثر تا ششماه پس از پایان هر دوره برنامه.

گزارش مربوط به هر دوره برنامه باید حاوی اظهارنظر صریح نسبت به ارزشیابی عملیات و تحقق هدفهای برنامه بوده و پیوست گزارش جامع عملکرد هر دوره برنامه توسط نخست وزیر به مجلسین تقدیم شود.

ماده ۳۸ - دستگاههای اجرایی که بیش از بیست و پنج درصد منابع مالی خود را از محل بودجه عمومی دریافت می دارند از نظر پرداخت حقوق و مزایای کارکنان خود موظف به رعایت تصمیمات شورای حقوق و دستمزد می باشند و درباره آنها نظارت طبق مفاد این فصل به عمل خواهد آمد.

فصل دهم - مقررات مختلف

ماده ۳۹ - در اجرای ماده ۷۱ قانون محاسبات عمومی مصوب پانزده دیماه ۱۳۴۹ در مورد معاملات مربوط به طرحهای عمرانی چنانچه مبلغ معامله بیش از ده میلیون ریال باشد انجام معامله پس از تصویب کمیسیون سه نفری و تأیید وزیر یا مسئول دستگاه اجرایی عملی می شود و در صورتی که مبلغ معامله متجاوز از یکصد میلیون ریال باشد موکول به آن است که تصمیم هیئت سه نفری به پیشنهاد وزیر یا مسئول دستگاه اجرایی به تصویب هیئت وزیران برسد.

ماده ۴۰ - کلیه اموال و دارائی هائی که پس از اجرای طرحهای عمرانی انتفاعی بوجود می آید حساب اموال و دارایی دستگاه مسئول بهره برداری طرح منظور خواهد شد. کلیه ابنیه تأسیسات و اموالی که در اثر اجرای طرحهای عمرانی غیر انتفاعی و مطالعاتی بوجود می آید متعلق به دولت است و حفظ و حراست آنها با دستگاه اجرایی و یا دستگاه مسئول بهره برداری است که ابنیه و تأسیسات و اموال مزبور را در اختیار دارد. استفاده یا واگذاری حق استفاده از اموال مزبور و یا درآمدهای ناشی از بهره برداری از این نوع ابنیه و تأسیسات و اموال توسط دولت مشخص خواهد شد. هیأت وزیران می تواند طبق ضوابطی که از طرف سازمان پیشنهاد خواهد شد مالکیت زمین و تأسیسات طرحهای عمرانی غیرانتفاعی را به مؤسسات عمومی عام المنفعه مجری طرح واگذار نماید. مؤسسات مزبور حق واگذاری زمین و تأسیسات مورد انتقال را ندارند و در صورتی که به جهتی از جهات مؤسسه منحل گردد و یا انجام خدمات عام المنفعه خود را متوقف سازد مالکیت اموال واگذاری به دولت اعاده خواهد گردید.

ماده ۴۱ - از تاریخ اجرای این قانون امور حسابرسی کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی به عهده وزارت دارایی محول می شود که بوسیله حسابرسان خود یا حسابداران رسمی انجام دهد بمنظور انجام وظائف حسابرسی که طبق این قانون و قانون محاسبات عمومی بعهد وزارت دارایی محول است شرکت حسابرسی وزارت آب و برق نیز که اساسنامه آن در تاریخ ۱۳۵۰/۹/۲۹ بتصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین رسیده است وابسته به وزارت دارایی خواهد بود و وزیر دارایی بعنوان نماینده صاحب سهام در مجمع عمومی شرکت تعیین می شود. هرگونه تغییر و اصلاح دیگر در مواد اساسنامه شرکت مزبور به پیشنهاد وزارت دارایی و تصویب کمیسیونهای دارایی و استخدام مجلسین بعمل خواهد آمد. ماده ۴۲ - از تاریخ اجرای این قانون بانک اعتبارات صنعتی وابسته به وزارت اقتصاد می شود و مجمع عمومی آن مرکب از وزیر اقتصاد، وزیر دارایی، رئیس سازمان و بودجه خواهد بود. وزیر اقتصاد ریاست مجمع عمومی را بعهد خواهد داشت.

مدیرعامل بانک اعتبارات صنعتی به پیشنهاد وزیر اقتصاد و تأیید مجمع عمومی و تصویب هیأت وزیران با فرمان همایونی منصوب می شود.

اعضای هیأت مدیره بانک از طرف مجمع عمومی انتخاب می شوند.

تبصره - بانک اعتبارات صنعتی انواع فعالیتهای امانی را که علاوه بر وظایف مقرر در اساسنامه خود انجام می دهد در آینده نیز بر طبق اصولی که بنابر پیشنهاد بانک بتصویب مجمع عمومی می رسد انجام خواهد داد.

ماده ۴۳ - سازمان نقشه برداری کل کشور به تشخیص هیأت وزیران به یکی از وزارتخانه ها یا مؤسسات دولتی منتقل خواهد شد.

ماده ۴۴ - مرکز آمار ایران کمافی السابق تحت نظر سازمان انجام وظیفه خواهد کرد. دولت مکلف است ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون لایحه تجدیدنظر در قانون تأسیس مرکز آمار را تقدیم مجلسین نماید.

ماده ۴۵ - کلیه سهام متعلق به سازمان برنامه در شرکتها و بانکها و مؤسسات مالی مشابه و نیز کلیه مطالبات سازمان برنامه از مؤسسات نامبرده و مطالبات از اشخاص حقیقی و اشخاص حقوقی بخش خصوصی طبق تصویبنامه هیأت وزیران به یک یا چند وزارتخانه یا مؤسسه دولتی و یا شرکت دولتی به نمایندگی از طرف دولت منتقل می گردد.

نمایندگی دولت در مجامع عمومی صاحبان سهام مزبور به موجب تصویبنامه هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

ماده ۴۶ - کلیه وظایفی که بموجب قوانین و آئین نامه ها و تصویبنامه ها بعهدده مدیرعامل سازمان برنامه محول شده بود با تصویب هیأت وزیران بعهدده وزیر مربوط و یا رئیس سازمان محول خواهد شد. ماده ۴۷ - وظایفی که بموجب قوانین و آئیننامه ها و بعهدده رئیس دفتر بودجه واگذار شده به رئیس سازمان محول می گردد.

رئیس سازمان می تواند هر یک از وظائف موضوع این ماده را به یکی از معاونان خود واگذار نماید.

ماده ۴۸ - دولت می تواند تأسیسات انتفاعی و تولیدی را که در اثر اجرای برنامه های عمرانی بوجود آمده و یا خواهد آمد کلاً یا قسمتی از سهام آنها به پیشنهاد دستگاه ایجاد کننده با اداره کننده این تأسیسات به شرکتهای دولتی بلاعوض واگذار نموده و یا به اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی برحسب مورد باتوجه به مقررات مربوط به فروش برساند.

ماده ۴۹ - کمکهای فنی خارجی و کمکهای بلاعوض که از طرف سازمانهای بین المللی و یا کشورهای خارجی در اختیار دولت ایران قرار می گیرد (به استثنای کمکهای مربوط به وزارت جنگ) و همچنین برنامه کمکهای ایران به سازمانهای بین المللی و کشورهای خارجی تحت نظر کمیته ای مرکب از نمایندگان وزارت امور خارجه و وزارت دارایی و وزارت اقتصاد و سازمان تنظیم یا هماهنگ خواهد شد.

اعتبار کمکهای ایران به کشورهای خارجی تحت عنوان خاص در بودجه عمومی دولت منظور خواهد گردید.

ماده ۵۰ - هرگاه برای اجرای طرحهای عمرانی احتیاج به خرید اراضی (اعم از دائر و بائر) و اعیانی و تأسیسات متعلق به افراد یا موسسات خصوصی باشد بطریق زیر عمل خواهد شد:

۱ - هرگاه بین دستگاه اجرائی و مالک در مورد بهای اراضی و ابنیه و تأسیسات و خسارات وارده توافق باشد در صورتی که مبلغ معامله یا خسارت از یک میلیون ریال بیشتر نباشد دستگاه اجرایی رأسی می تواند نسبت به خرید ملک و پرداخت خسارت اقدام نماید و در صورتی که مبلغ معامله یا خسارت بیش از یک میلیون ریال باشد بهای خرید ملک و یا میزان خسارت باید به تصویب هیئت مقرر در ماده ۷۱ قانون محاسبات عمومی برسد.

۲ - هرگاه نسبت به های اراضی و ابنیه و تأسیسات و خسارت وارده بین مقامات اجرا کننده طرح و مالک توافق حاصل نشود بها و میزان خسارت برحسب محل اجرای طرح در استان مرکز بوسیله هیئتی مرکب از وزیر کشور، دادستان کل، مدیر کل ثبت یا نمایندگان آنان و در استانها و فرمانداری های کل بوسیله هیئتی مرکب از استاندار یا فرماندار کل و دادستان استان یا شهرستان و رئیس اداره ثبت استان یا فرمانداری کل باتوجه به نظر کارشناسان صلاحیتدار که از طرف هیئت های مزبور انتخاب می گردند تعیین خواهد شد و رأی این هیأت ها قطعی است. در مورد املاک مزروعی در استان مرکز وزیر تعاون و امور روستاها یا نماینده او به جای وزیر کشور و در سایر استانها و فرمانداریهای کل رئیس اداره تعاون و امور روستاهای استان بجای استاندار یا فرماندار کل خواهد بود.

۳ - ملاک تعیین قیمت عبارت است از بهای عادلانه اراضی و ابنیه و تأسیسات مشابه واقع در حوزه عملیات طرح عمرانی بدون در نظر گرفتن تأثیر طرح مربوط به قدمت آنها، در مواردی که ملک محل سکونت مالک باشد علاوه بر بهای عادلانه صدی ده به قیمت ملک افزوده خواهد شد و هرگاه ممرعاشه مالک منحصر به درآمد همان ملک متصرفی باشد پانزده درصد دیگر قیمت عادلانه از این بابت به او پرداخت خواهد شد.

۴ - در صورت حصول توافق بین مالک و دستگاه اجرایی در مورد بهای ملک و یا میزان خسارت، دستگاه اجرایی موظف است حداکثر ظرف شش ماه نسبت به خرید ملک و پرداخت بهای آن و یا پرداخت خسارت اقدام نماید و یا آنکه انصراف خود را از خرید ملک اعلام کند. در غیر این صورت توافق حاصل شده بی اثر خواهد بود و مالک می تواند هرگونه عملی را نسبت به ملک خود اعم از فروش، اجاره و غیره انجام دهد.

قانون نحوه انتقال اراضی واگذاری به زارعین مشمول قوانین و ۶ - در مورد املاک مزروعی باتوجه به مصوب ۱۳۵۱/۹/۲۱ اقدام و علاوه بر پرداخت بهای عادلانه معادل پانزده مقررات اصلاحات ارضی

درصد قیمت مزبور بین زارعین و پانزده درصد بین خوش نشینان و برزگرانی که محل سکونت خود را ترک می نمایند به نسبت تعداد عائله تحت تکفل آنان تقسیم خواهد شد.

۶- در صورتی که طبق نظر اداره تعاون و امور روستاهای محل، زارعین حقوقی در ملک مورد بحث داشته باشند حقوق زارعین ذینفع به تشخیص آن اداره از قیمت عادلانه ملک کسر و به آنها پرداخت و بقیه مه مالک پرداخت خواهد شد.

۷- نسبت به املاک موقوفه ای که فروش آنها مجاز نیست بطریق اجاره طویل المدت یا تبدیل به احسن عمل خواهد شد. در مورد املاک موقوفه در صورتی که زارعین طبق نظر اداره تعاون و امور روستاهای محل حقوقی در آن ملک داشته باشند حقوق آنان به تشخیص آن اداره تأمین می شود.

۸- تصرف اراضی و ابنیه و تأسیسات در صورت حصول توافق با مالک فقط پس از پرداخت قیمت ملک به مالک و در صورت عدم توافق با مالک پس از تودیع قیمت تعیین شده بوسیله هیئتهای مذکور در بند ۲ این ماده در صندوق دادگستری مجا است.

بهر صورت عدم توافق در قیمت ملک یا خسارت نباید موجب وقفه یا تأخیر در اجرای طرح عمرانی گردد.

در صورتی که مالک به انتقال ملک و تحویل آن رضایت ندهد پس از سپردن قیمت ملک در صندوق حسابداری دادگستری محل، دادستان محل از طرف او سند انتقال ملک مورد نظر را امضاء و ظرف یک ماه به تخلیه قطعی ملک مذکور اقدام می نماید.

۹- اراضی واقع در خارج از محدوده شهرها که در مسیر راههای اصلی یا فرعی و یا خطوط مواصلاتی و برق و مجاری آب و لوله های گاز و نفت قرار می گیرد با رعایت حریم مورد لزوم که از طرف هیئت وزیران تعیین خواهد شد از طرف دلت مورد استفاده قرار می گیرد و از بابت این حق ارتفاق وجهی پرداخت نخواهد شد. ملاک تشخیص محدوده شهر نقشه مصوب انجمن شهر در هر محل خواهد بود که قبل از شروع مراحل طرح عمرانی مورد عمل شهرداریها باشد.

۱۰- در صورتی که مستحقات و اعیانی وجود داشته باشد که بر اثر احداث تأسیسات فوق الذکر از بین برود و یا خساراتی ه آنها وارد شود دستگاههای اجرائی مربوط باید قیمت اعیانی از بین و خسارت وارده را طبق مقررات این قانون بپردازند.

۱۱- در مواردی که شهرداریها مسئولیت اجرای طرحهای عمرانی را عهده دار هستند در صورتی که نباشد از لحاظ خرید اراضی و ابنیه و تأسیسات و قانون نوسازی و عمران شهری شهرداری مربوط مشمول پرداخت خسارت تابع مقررات این قانون خواهد بود.

ماده ۵۱- هرگاه برای اجرای طرحهای عمرانی یکی از وزارتخانه ها یا مؤسسات دولتی و مؤسسات عام المنفعه احتیاج به خرید اراضی دایر یا بائر و ابنیه و تأسیسات متعلق به وزارتخانه ها و یا مؤسسات دولتی

دیگر داشته باشد انتقال به موجب تصویبنامه هیئت وزیران و به صورت بلاعوض و بشرط رعایت مراتب مندرج در قانون اصلاح قانون واگذاری اراضی و ابنیه دولتی به مؤسسات خیریه و درمانی مصوب ۱۶ بهمن ماه ۱۳۵۱ انجام خواهد گرفت.

تبصره - در صورتی که اراضی و ابنیه و تأسیسات متعلق به شرکت دولتی باشد بها براساس ارزش تعیین شده در ترازنامه شرکت مربوط قابل پرداخت است.

ماده ۵۲ - سازمان موظف است ظرف شش ماه از تاریخ اجرای این قانون تشکیلات خود را تنظیم و به تصویب سازمان امور اداری و استخدامی کشور برساند.

تبصره ۱ - با آن عده از مستخدمین رسمی سازمان که حداکثر تا یک ماه از تاریخ تصویب تشکیلات جدید متصدی پست سازمانی نشوند به یکی از طرق زیر عمل خواهد شد:

الف - مستخدمین رسمی که حداقل دارای بیست سال سابقه خدمت می باشند بازنشسته می شوند و حقوق بازنشستگی این عده برابر با حقوق گروه و پایه شغل مورد تصدی آنها در تاریخ تصویب این و مقررات مربوط به آن تعیین می شود. **قانون استخدام کشوری** قانون خواهد بود که طبق ماده ۳۰

ب - مستخدمینی که مورد نیاز وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول قانون استخدام کشوری باشند به دستگاههای مزبور منتقل می شوند.

ج - با سایر مستخدمین موضوع این تبصره که مفاد بند الف یا ب در باره آنان اجرا نشود طبق مقررات قانون استخدام کشوری عمل خواهد شد.

تبصره ۲ - آن عده از مستخدمین رسمی سازمان که در تاریخ تصویب این قانون در وزارتخانه ها یا مؤسسات دولتی مشمول قانون استخدام کشوری به خدمت اشتغال دارند به دستگاههای مزبور منتقل شده محسوب می شوند.

ماده ۵۳ - این قانون از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۵۲ به مورد اجرا گذاشته خواهد شد. کلیه آئیننامه ها و مقررات پیش بینی شده در این قانون باید توسط سازمان تهیه و تا پایان شهریورماه ۱۳۵۲ به تصویب هیأت وزیران برسد و تا زمانی که آئیننامه ها و مقررات فوق تصویب نشده است آئیننامه ها و مقررات جاری معتبر خواهد بود.

شماره انتشار: ۸۲۱۰

قانون نوع: قانون

تاریخ ابلاغ: ۱۳۵۲/۰۱/۱۲

تصویب تاریخ: ۱۳۵۱/۱۲/۱۰